

Conjugar el verb 'esponjar' a l'Ajuntament de Tortosa

Reproduceixo el que em deia fa dos mesos a Barcelona una professora italiana d'universitat que va visitar Tortosa i va estar al Parador: "Tortosa té uns monuments impressionants i un gran patrimoni, però la seva imatge, quan hi vas, és de ciutat decadent".

Es referia bàsicament al nucli antic. Em va doldre, però té força raó.

Ho enllaço amb el fet que l'Ajuntament de Tortosa va obrir fa pocs dies el termini perquè els propietaris d'immobles del nucli antic es puguin acollir a ajuts per a la rehabilitació de les seves cases. Ho va anunciar el tinent d'alcalde d'Urbanisme i Habitatge, Enric Roig, que va fer una crida a les comunitats de propietaris per tal que acudeixin a demanar les ajudes, de forma que es vagi millorant la zona. La partida que hi destina l'Ajuntament es de 75.000 euros per enguany.

La proposta és molt lloable, tot i que es pot considerar curta en volum perquè amb aquella quantitat tampoc es pot fer gran cosa amb els

cost de les obres, i més rehabilitant façanes i sostres, però cal comprendre que els pressupostos arriben on arriben. L'oferta parteix del plantejament evident que gran part de l'acció per a restaurar el nucli antic depèn de la iniciativa privada, bàsicament, dels propietaris dels immobles allí existents.

Tot i donant suport la iniciativa, crec que és parcialment equivocada, perquè no avança cap a l'eix central d'allò que fa falta per a recuperar els barris antics i fer viable que hi hagi gent que hi vulgui anar a viure. La clau està a conjugar un verb: *esponjar*.

Dit en llenguatge planer reproduint allò que manifesta qualsevol urbanista: per repoblar i salvar una gran part dels barris antics, el primer pas necessari és "fer-hi espai", de forma que encara que els carrers siguin estrets hi pugui haver accessos adients, plaques per a l'esbarjo i el joc dels nens, parquings propers per als cotxes... Tothom ho sap, però a Tortosa no s'atreveix a concretar-ho ningú, ni del

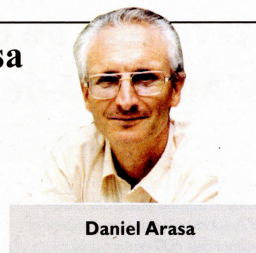
Govern municipal ni de l'oposició. I això és un aspecte fonamental del model de ciutat: prioritzar les zones a recuperar i a potenciar, i decidir també les que cal eliminar.

En el cas del nucli antic de Tortosa existeix un fet real lamentable. Ja es va produint un esponjament espon-tani i incontrolat, en base que cada dos per tres cauen o s'han d'enderrocar cases ruïnoses. La zona està fardada de parets mitgeres amb pintura ocre antihumitat per a protegir les cases veïnes de les derruïdes; o de xarxes protegint els vianants de possibles despreniments. Però l'esponjament correcte consisteix a eliminar illes senceres, no a crear un batibull de forats anàrquics i antiestètiques parets mitgeres aquí i allà perquè moltes cases hagin caigut o s'han hagut de tirar a terra perquè amenaçaven ruïna. Fer-ho correctament exigeix planificació i que els responsables de patrimoni siguin realistes i no s'obsessionin a salvar-ho tot, perquè aquesta actitud aboca a no salvar res;

entre altres coses, perquè ningú vol anar a viure allí. Ja ara, moltes de les cases són buides, i, a les habitades hi predominen famílies immigrants amb molt poc poder adquisitiu, que segur que si van millorant la seva situació també ho deixaran.

No a tot arreu s'haurà d'actuar de la mateixa manera. Per exemple, mentre entenc que el barri del Castell s'ha d'enderrocar gairebé tot, a d'altres, com a Santa Clara, cal mantenir la majoria del teixit per la importància de no danyar la seva suggeridora configuració, o a Remolins. El mateix en algunes zones per tal de no afectar el call jueu.

Els edils tortosins tenen un paper difícil per actuar a fons aquí. La ciutat té un gran patrimoni a la seva part antiga, amb una cara i un revers. D'un costat, uns quants edificis monumentals extraordinaris realçats per algunes accions molt positives realitzades els darrers anys. I s'apunten iniciatives positives, com la formula-da fa pocs dies per Movem Tortosa

Daniel Arasa

amb relació a fer de Santa Clara barri cultural. De l'altre, un teixit urbà valuos com a conjunt historicoartístic, però en el qual pocs immobles són individualment d'interès i, a més, una gran part estan deshabitats i en estat precari. Donen una imatge pèssima.

Aquesta imatge decadent de la qual parlava al principi pot ser no és només pel nucli antic, però sí, principalment. És un gran llast que cal anar reduïnt. Per a canviar-la percepció del visitant calen accions potents, començant per assumir, reconèixer i expressar públicament que si es vol salvar la major part del nucli antic s'ha de tenir el coratge polític de sacrificar, al més aviat possible, unes quantes illes degradades.